

**PRZYGOTOWAŁA :
ANNA MURAWSKA
Z CENTRUM
PSYCHIKA NA TALERZU. CENTRUM
LECZENIA ZABURZEŃ
ODŻYWIANIA. PSYCHODIETETYKA**

Podstawowe techniki CBT na początku terapii zaburzeń odżywiania

Część I: Wdrożenie pomiarów wagi i
dzienniczka automonitoringu
Część II: Ustalenie i wdrożenie wzorca
regularnego odżywiania

Zasady współpracy na warsztacie

Pytania - zadaj na czacie lub
zasygnalizuj chęć zadania pytania

Aktywne uczestniczenie

Pod koniec - czas na pytania,
wątpliwości i doprecyzowanie
niejasności

Zasada poufności

Jakie wyróżniamy zaburzenia odżywiania

Anoreksja

forma restrykcyjna
Forma bulimiczna

Jedna z najbardziej groźnych chorób, ze względu na powikłania zdrowotne wynikające z niskiej wagi

Bulimia

Najczęściej kojarzy się z wymiotami i środkami przeczyszczającymi
Są to też inne formy kompensacji jedzenia (nadmierne ćwiczenia, kroki i inne)

Napadowe objadanie

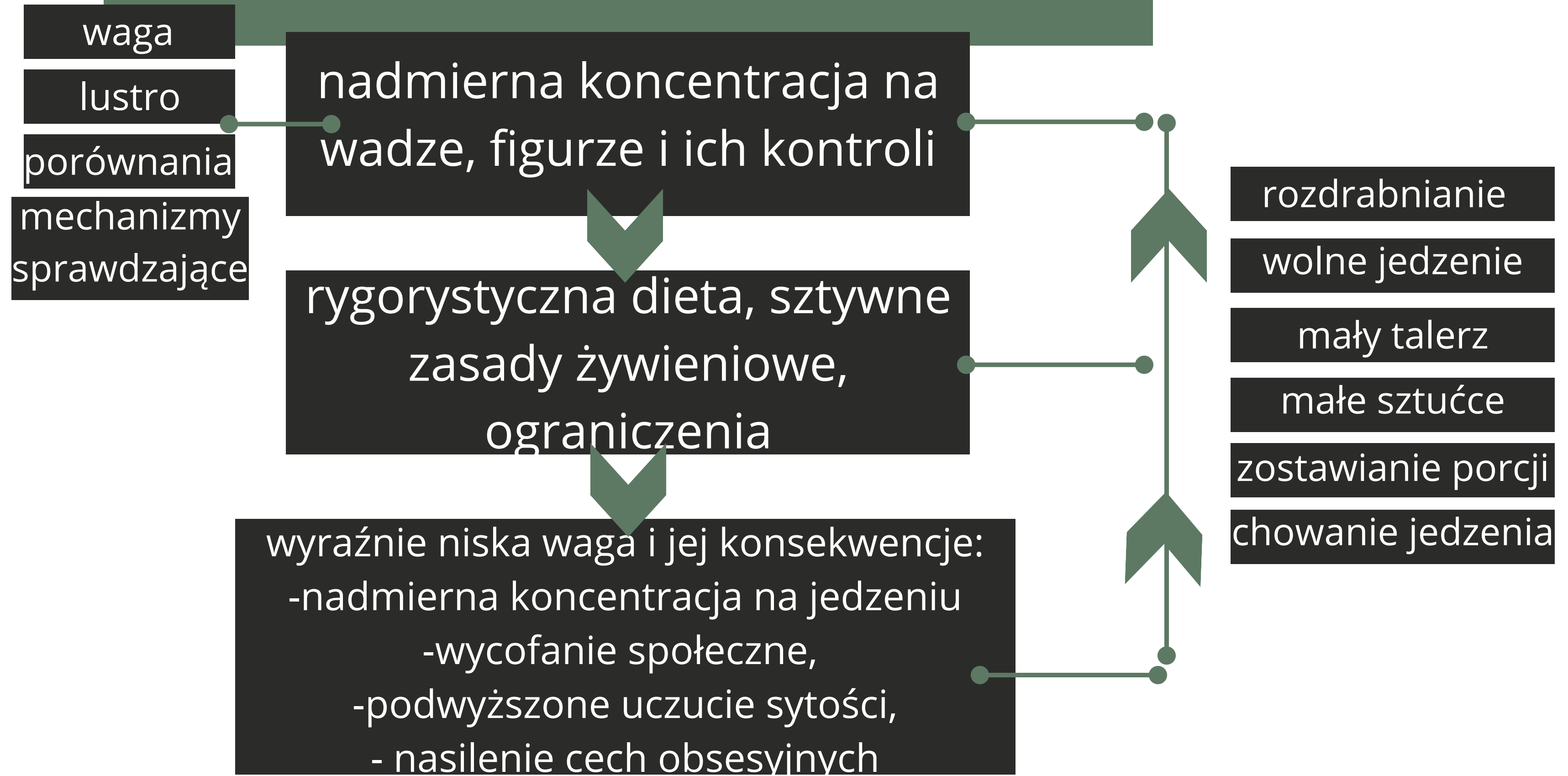
Jedzenie obiektywnie dużej ilości jedzenia w krótkim czasie

Ednos

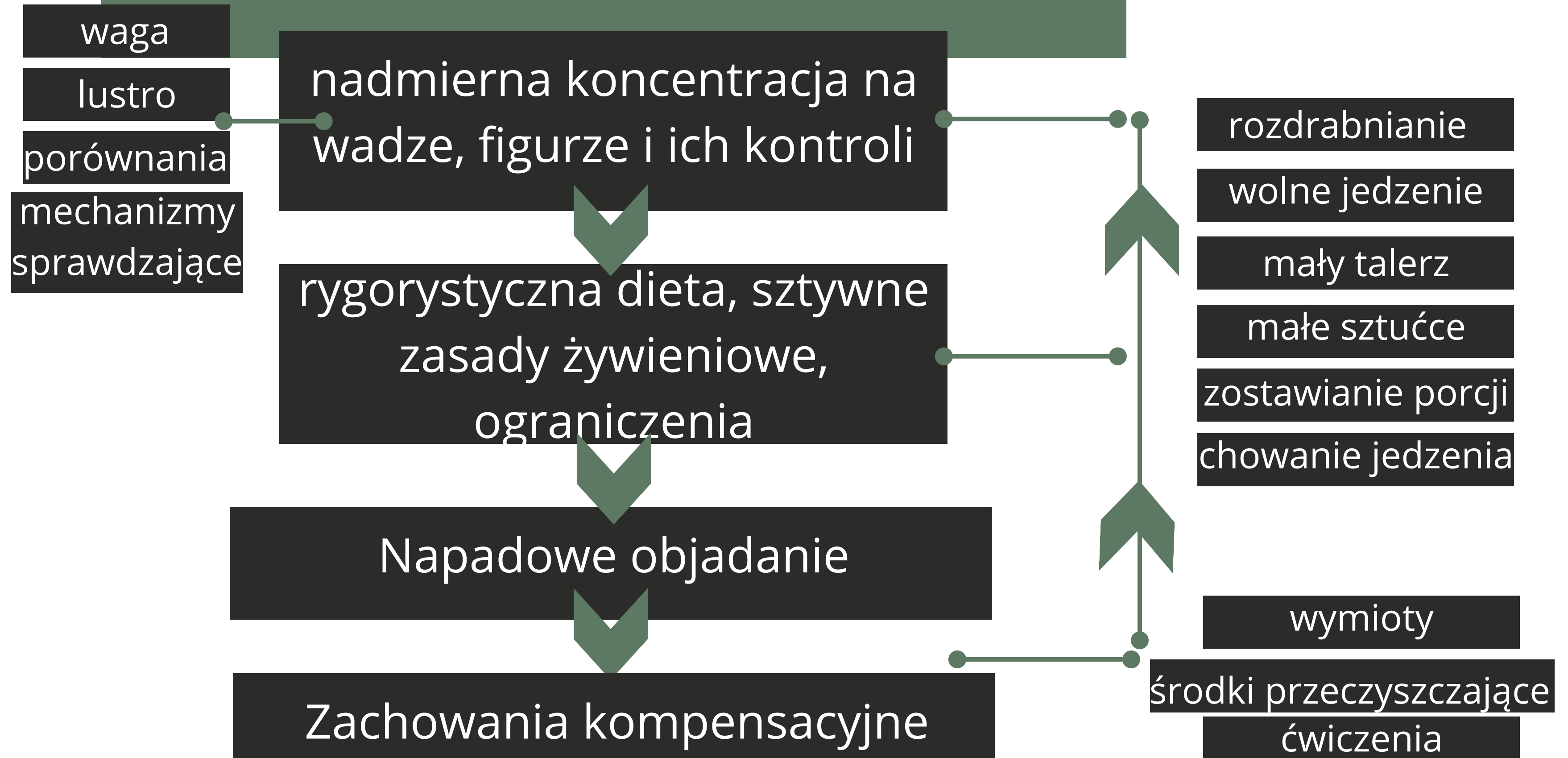
ortoreksja
bigoreksja
wybiórczość pokarmowa
lęk przed połykaniem i inne formy

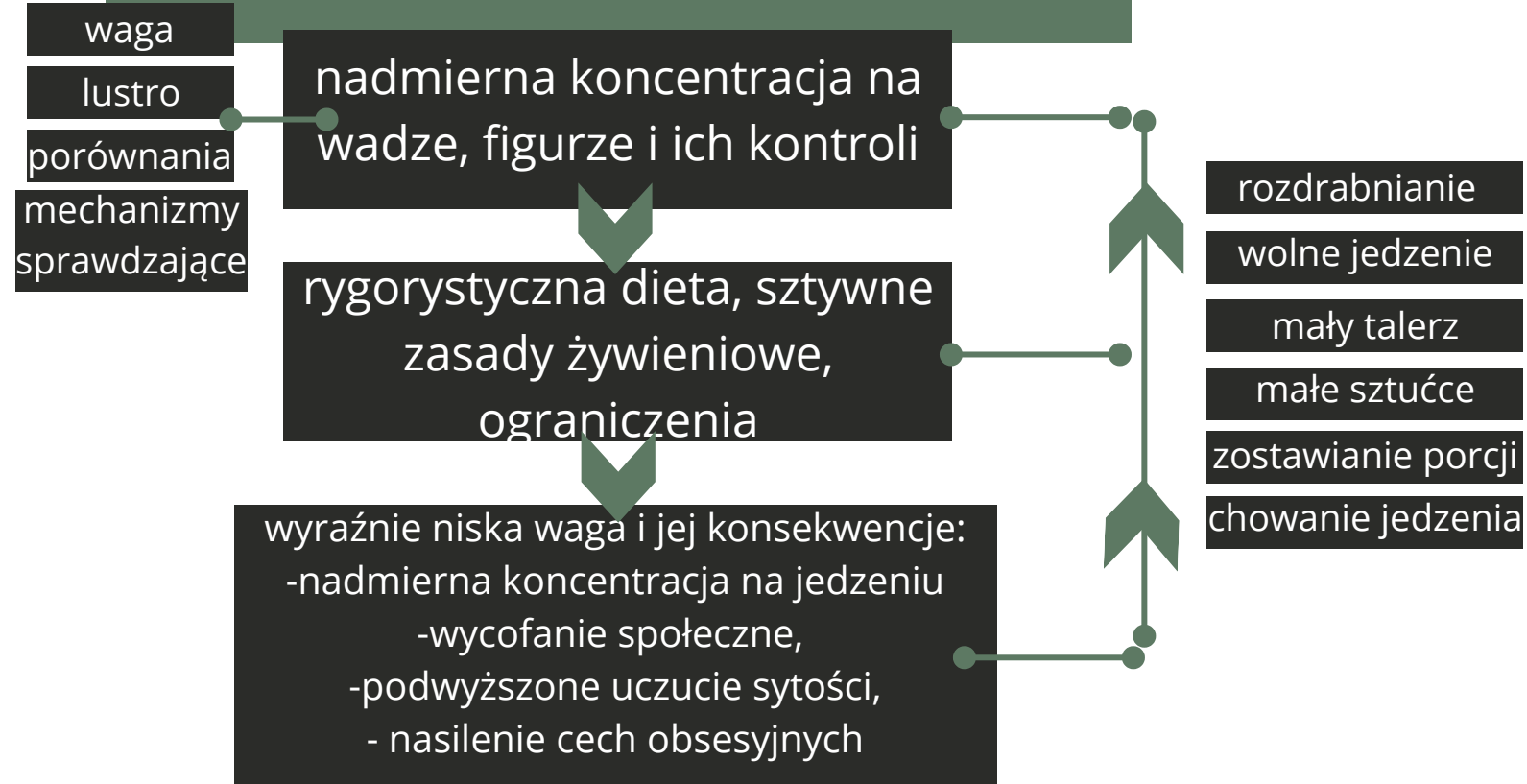
KONCEPTUALIZACJA ANOREKSJA

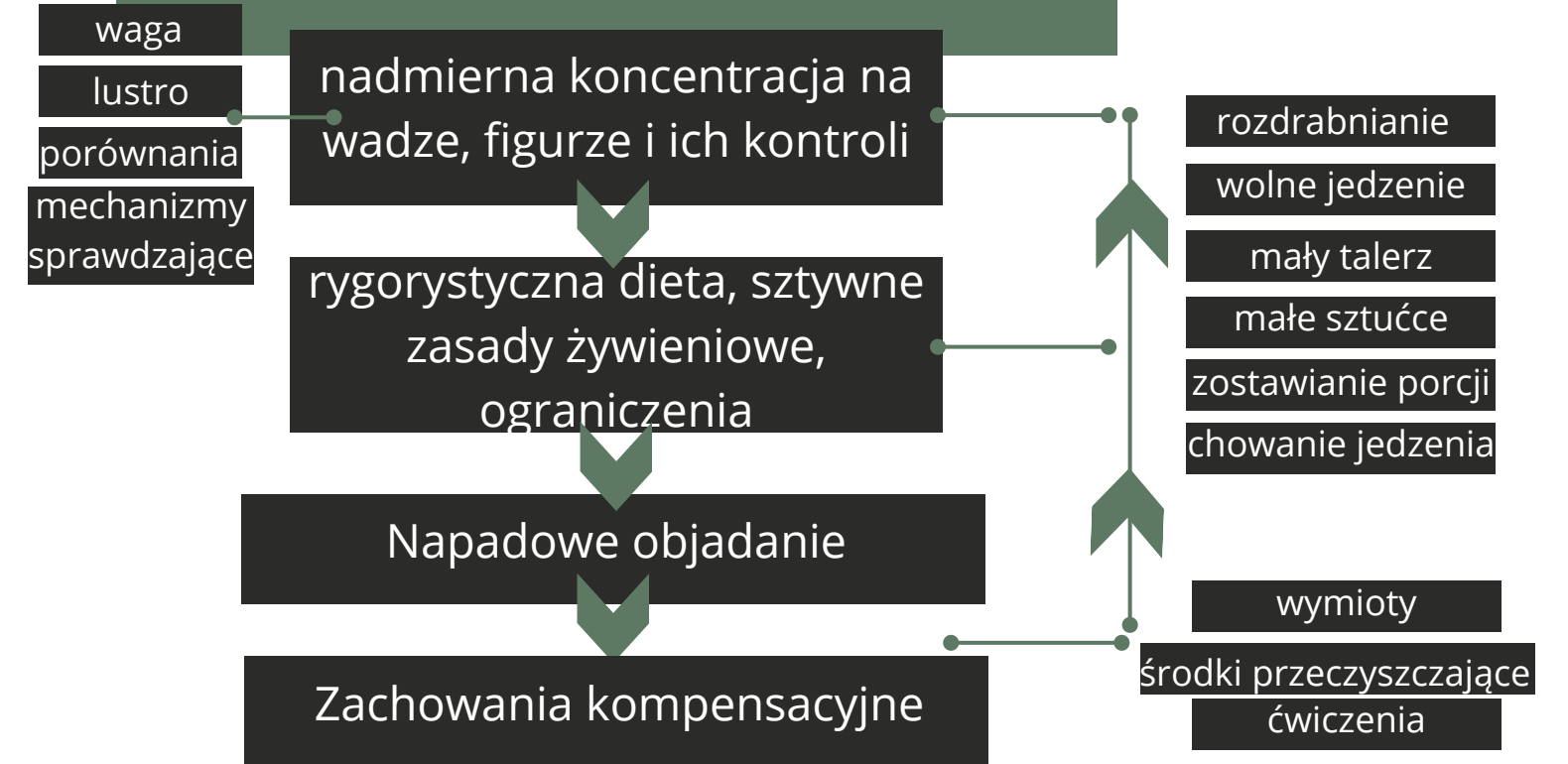
KONCEPTUALIZACJA NAPADOWE OBJADANIE/ BULIMIA

KONCEPTUALIZACJA ANOREKSJA

KONCEPTUALIZACJA NAPADOWE OBJADANIE/ BULIMIA

Konceptualizacja a fazy terapii CBT

ETAP I

1. Ocena i wyrównanie stanu somatycznego (Sesje 1-2)
2. Behawioralny program stabilizacji nawyków żywieniowych i/ lub rehabilitacji wagi (sesje 2-7)

ETAP II

Ocena postępów i planowanie dalszej terapii (Sesje 8-9)

ETAP III

Restrukturyzacja poznawcza i praca nad mechanizmami podtrzymującym i (sesje 10-17)

ETAP IV

Podsumowanie i zapobieganie nawrotom (sesje 18-20)

Konceptualizacja a fazy terapii CBT WEDŁUG PROTOKOŁU

ETAP I

1. Ocena i wyrównanie stanu somatycznego (Sesje 1-2)
2. Behawioralny program stabilizacji nawyków żywieniowych i/ lub rehabilitacji wagi (sesje 2-7)

ETAP II

Ocena postępów i planowanie dalszej terapii (Sesje 8-9)

ETAP III

Restrukturyzacja poznawcza i praca nad mechanizmami podtrzymującym i (sesje 10-17)

ETAP IV

Podsumowanie i zapobieganie nawrotom (sesje 18-20)

FAZA BEHAWIORALNEJ PRACY

W przypadku anoreksji proces ten jest wydłużony z 10 sesji na 20 sesji, często sesje odbywają się w tym okresie dwa razy w tygodniu

FAZA RESTRUKTURYZACJI POZNAWCZEJ

praca nad tym, co doprowadziło do zaburzenia, nad mechanizmami podtrzymującymi, myślami automatycznymi i przekonaniami zw z chorobą

FAZA I

Behawioralna stabilizacja wagi i nawyków żywieniowych

Podstawowe narzędzia pracy w tej fazie:

Część I: Wdrożenie pomiarów wagi i dzienniczka automonitoringu

Część II: Ustalenie i wdrożenie wzorca regularnego odżywiania

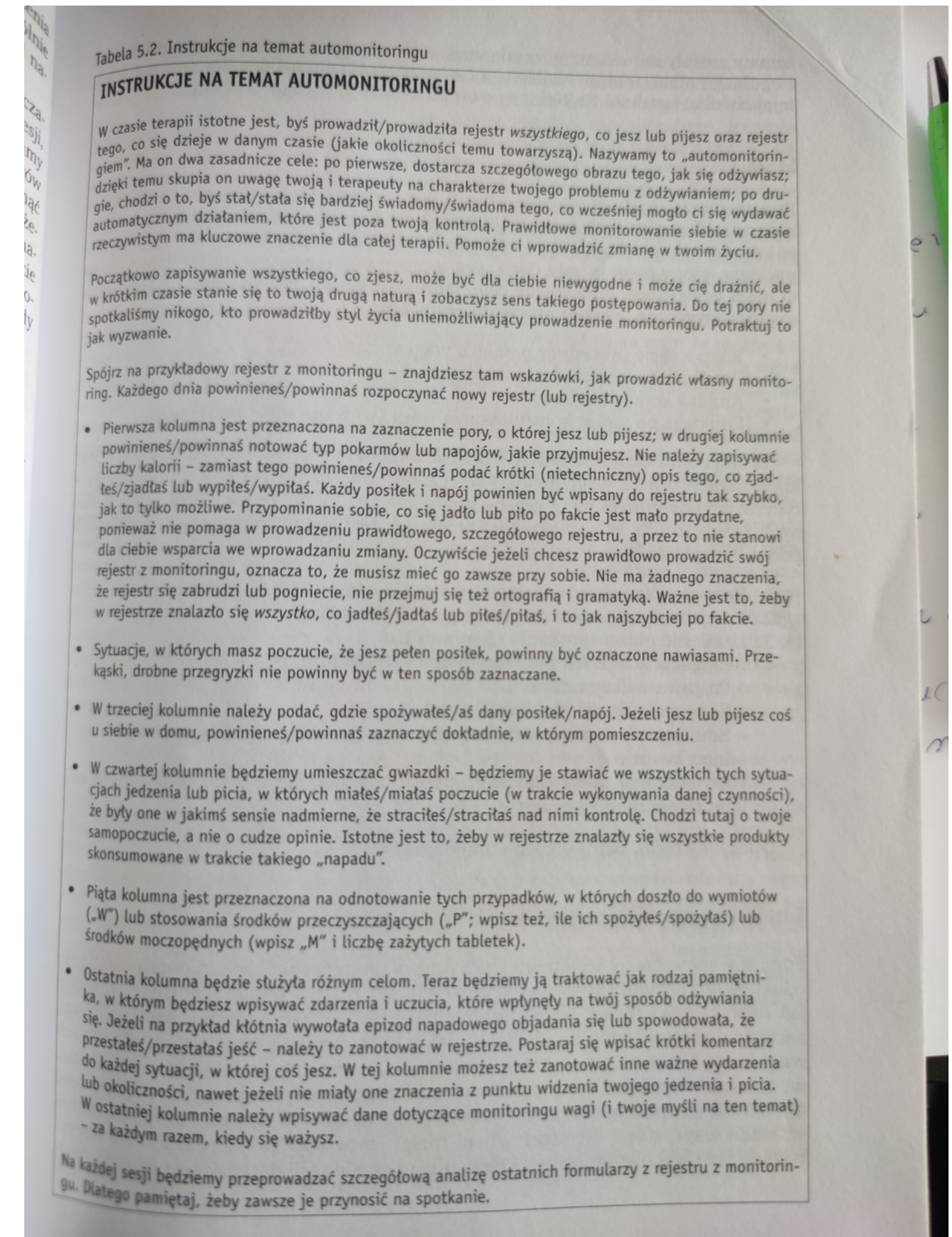

FAZA I Behawioralna stabilizacja wagi i nawyków żywieniowych

Pierwsza technika: Wdrożenie dzienniczka
automonitoringu

Pozwala z jednej strony terapii na wgląd w odżywianie pacjenta. Z drugiej strony dostarcza innych ważnych danych: czy pacjent je regularnie, w jakich miejscach, z jakimi osobami, czy ma poczucie sytości, czy stosuje strategie kompensacyjne (jak wymioty czy środki przeczyszczające) i co myśli w sytuacjach jedzenia. Zgoda na prowadzenie automonitoringu jedzenia w czasie rzeczywistym, to również zgoda pacjenta na podzielenie się z terapeutą kontrolą nad jedzeniem. Automonitoring jedzenia prowadzony w czasie rzeczywistym jest często przez pacjenta postrzegany jako żmudny, obciążający a nawet wstydlivy. Przekonanie pacjenta do prowadzenia automonitoringu i wspólnego omawiania notatek jest kluczowym zadaniem terapeuty w pierwszej fazie terapii zaburzeń odżywiania.

Z książki : Terapia poznawczo- behawioralna
i zaburzenia odżywiania. (Fairburn, C.)

Przykładowe automonitoringi

Dzień <i>czwartek</i>		Data <i>19 marca</i>			
Godzina	Spożyte pokarmy i napoje	Miejsce	*	W/P	Kontekst i komentarz
7.30	Szklanka wody	Kuchnia			Spragniony/spragniona po wczorajszym prowokowaniu wymiotów
8.10	Pół banana Czarna kawa }	Kawiarnia			Muszę być grzeczny/grzeczna i nie mogę się dzisiaj objadać
11.45	Wędzony indyk z białym chlebem Majonez light Dietetyczna cola }	Kawiarnia			Zwyczajny lunch
6.40 do 7.30	Kawałek szarlotki ½ galona lodów 4 tosty z masłem orzechowym Dietetyczna cola Rogalik z rodzynkami 2 tosty z masłem orzechowym Dietetyczna cola Masło orzechowe ze słoika Rogalik z rodzynkami Baton Snickers Dietetyczna cola – duża	Kuchnia	* * * * * * * *	W W	Pomocy – nie mogę przestać jeść. Zupelnie straciłem/straciłam kontrolę. Nienawidzę siebie. Jestem obrzydliwy/obrzydliwa. Dlaczego to robię? Zacząłem/zaczęłam jeść, gdy tylko wróciłem/wróciłam do domu. Zmarnowałem/zmarnowałam kolejny dzień.
9.30	Ciasto ryżowe z odtłuszczonym serem Dietetyczna cola	Kuchnia			Czuję się naprawdę samotny/samotna. Jestem gruby/gruba i brzydki/brzydka. Mam ochotę się poddać.

Z książki : Terapia poznawczo- behawioralna i zaburzenia odżywiania. (Fairburn, C.)

Przykładowe automonitoringi

29.07.					
9:40	[tosty z serem i pomidorem, Ketchup]	Pokój, przy biurku			
13:00	[żurek, pół kromki chleba]	Pokój, przy biurku			
15:40	2 cukierki Banan	Pokój, przy biurku			
17:00	Odrobina kremu śmietankowego, Kostka gorzkiej czekolady, Kilka borówek				Z mamą przygotowywałyśmy ciasta na jej imieniny i kilka razy poprosiła mnie, żebym spróbowała niektórych rzeczy.
18:40	[kanapka z pastą z makreli i ogórkiem]	Pokój, przy biurku			
23:00	Odrobina sałatki z tuńczykiem	kuchnia			Z mamą szykowałyśmy sałatki na następny dzień i sprawdzałyśmy jak smakują. Nie próbowałam dużo, bo nie chciałam się najadać na noc i nie byłam pewna kalorii.

KOGO?

Przykładowe automonitoringi

Maria Soja

23.11 (środa)				
7:20	[jajecznica, kanapka z szynką]	kuchnia, przy stole		
10:30	[rogalik 7 ~~days~~ z kremem czekoladowym]	sala kinowa		Byliśmy dzisiaj na wycieczce w kinie, więc nie brałam ze sobą zwykłej butki, bo musiałabym ją zawinąć w folię i tylko bym szeleściła. Wolałam zabrać coś, co mogę szybko wyciągnąć i nie nakruszyć za bardzo, więc zdecydowałam się na tego rogalika. Nie stresowałam się za bardzo, bo miał mniej kalorii niż zakładałam. Nie chciałam jeść popcornu w kinie z dwóch powodów: 1) dzisiaj mam robić pomiar wagi na sesji, a popcorn jest strasznie słony, więc ważyłabym więcej przez zatrzymanie wody w organizmie; 2) kiedy w tamtym roku szkolnym byliśmy na wycieczce w kinie, kupiliśmy z kolegą razem popcorn karmelowy. Miałam zjeść „tylko troszkę”, a skończyło się na tym, że zjadłam dużo więcej niż chciałam, miałam okropne wyrzuty sumienia i chyba dostałam napadu tamtego dnia, jak wróciłam do domu i zwymiotowałam. Co za tym idzie, przekąski kupowane w kinie przynoszą złe wspomnienia. Wracając do rogalika, oddałam kawałek koledze, ale nie dlatego że się bałam, tylko zwykle dzielimy się ze sobą jedzeniem.
15:05	[krupnik; pół kromki chleba]	pokój, przy biurku		
	pudding proteinowy o smaku karmelowym, cukierek—	pokój, przy biurku		

KOGO?

Przykładowe automonitoringi

Dzień: Niedziela Data 02.04.2023r.

Godzina	Spożyte posiłki i napoje	Miejsce	Kontekst i komentarz
12:00	Kanapki z szynką, herbata z cukrem	Kuchnia	Na śniadanie zjadłam kanapkę i wypitą herbatę.
15:00	Mata porcja nosota z makaronem	Salon	Po obiedzie miałam wypusty, sumienia i obwiniające myśli.
17:00	Szklanka soku	Salon	
20:00	Serek waniliowy	Kuchnia	Na kolację zjadłam serek.

Dzień: Sobota Data: 01.04.2023r.

Godzina	Spożyte posiłki i napoje	Miejsce	Kontekst i komentarz
15:00	2 pierogi ruskie, herbata	Salon	Na obiad zjadłam 2 pierogi i wypitą herbatę.
18:00	Garść nachosów, cola zero	Salon	Jako przekąskę zjadłam nachosy, ale miałam posmucie winy.
20:00	Serek twarogowy, pół jabłka	Kuchnia	Na kolację zjadłam serek i pół jabłka.

KOGO?

INSTRUKCJA DO AUTOMONITORINGU skrócona

Instrukcja

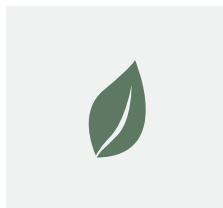
1. Każdego dnia wypełniaj osobny rejestr;
2. W pierwszej kolumnieznacz pory, o której jesz lub pijesz;
3. W drugiej kolumnie zapisz typ pokarmów lub napojów , jakie przyjmujesz. Podaj krótki (nietechniczny, nie jak z książki kucharskiej) opis tego, co zjadłaś lub wypiałaś. Nie należy zapisywać liczby kalorii. Każdy posiłek i napój powinien być wpisany do rejestru tak szybko, jak to tylko możliwe.
Sytuacje, w których masz poczucie, że jesz pełen posiłek, powinny być oznaczone nawiasami. { }
Przekąski, drobne przegryzki nie powinny być w ten sposób zaznaczane.
4. W trzeciej kolumnie zapisz miejsce, w którym jadłaś lub piłaś. Jeśli byłaś w domu zanotuj w jakim pomieszczeniu byłaś oraz z kim (sama? z rodzicami?),
5. W czwartej kolumnie postaw gwiazdkę, jeśli w sytuacji jedzenia lub picia miałaś poczucie, utraty kontroli nad swoim zachowaniem (a więc był to napad objadania)
6. W piątej kolumnie zapisz, czy wymiotowałaś („W”) lub stosowałaś środki przeczyszczające („P”; wpisz też ile ich spożyłaś) lub środki moczopędne (wpisz „M” i liczbę zażytych tabletek). Jeśli były intensywne ćwiczenia fizyczne, zapisz ile trwały.
7. Ostatnia kolumna - może być to zapis uczuć i myśli, które towarzyszyły jedzeniu lub zapis sytuacji, które wyzwoliły napad objadania się. Można wpisywać tam ważne wydarzenia i okoliczności nawet , jeśli nie miały bezpośredniego wpływu na odżywiania się. Można też notować sytuacje, kiedy się wążysz oraz myśli i uczucia temu towarzyszące.

Na podstawie książki : Terapia poznawczo- behawioralna
i zaburzenia odżywiania. (Fairburn, C.)

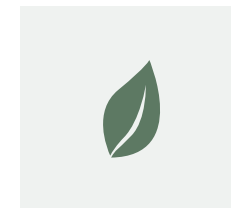
Pomiary wagi na sesjach

Wdrożenie pomiarów wagi zakłada pomiary wagi przeprowadzane z pacjentem na sesji w gabinecie. Pacjent jest zobowiązany porzucić sprawdzanie masy ciała poza gabinetem. Służy to z jednej strony temu, by samodzielne pomiary wagi nie generowały lęku pacjenta pomiędzy sesjami z drugiej strony, jest okazją do nauki wraz z terapeutą prawidłowego interpretowania wskazań wagi. Pacjenci na wskazaniach wagi często opierają cały swój dzień i samoocenę, wobec tego przekonanie ich do jednego pomiaru na tydzień nie zawsze bywa proste.

W przypadku pacjentów z niedowagą robimy pomiar na każdej sesji terapeutycznej (jeśli w planie terapii są dwa spotkania w tygodniu, pomiary odbywają się na każdej. Zasady

1. Nigdy nie interpretujemy wagi na podstawie jednego pomiaru

2. Każdy pomiar wagi w gabinecie należy zinterpretować z pacjentem i upewnić się, że pacjent tą interpretację przyjmuje.

waga (kg) 13 lat (październik)

164 cm

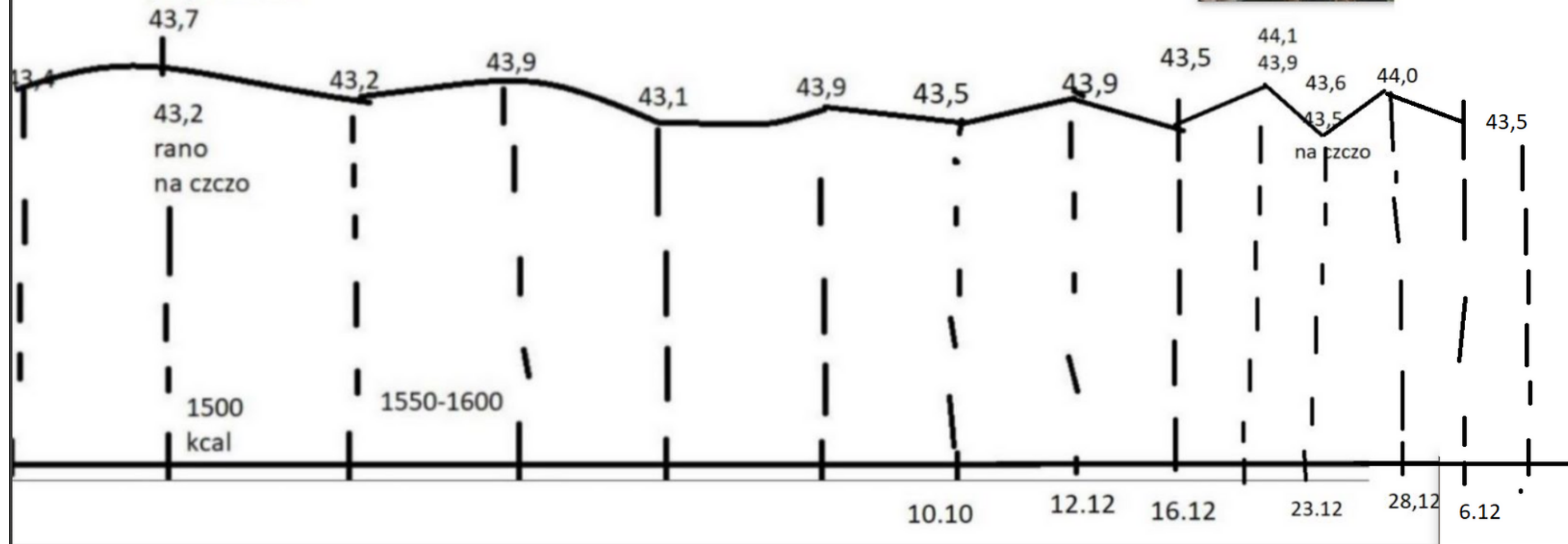
BMI = 12,64

BMI= 12,26

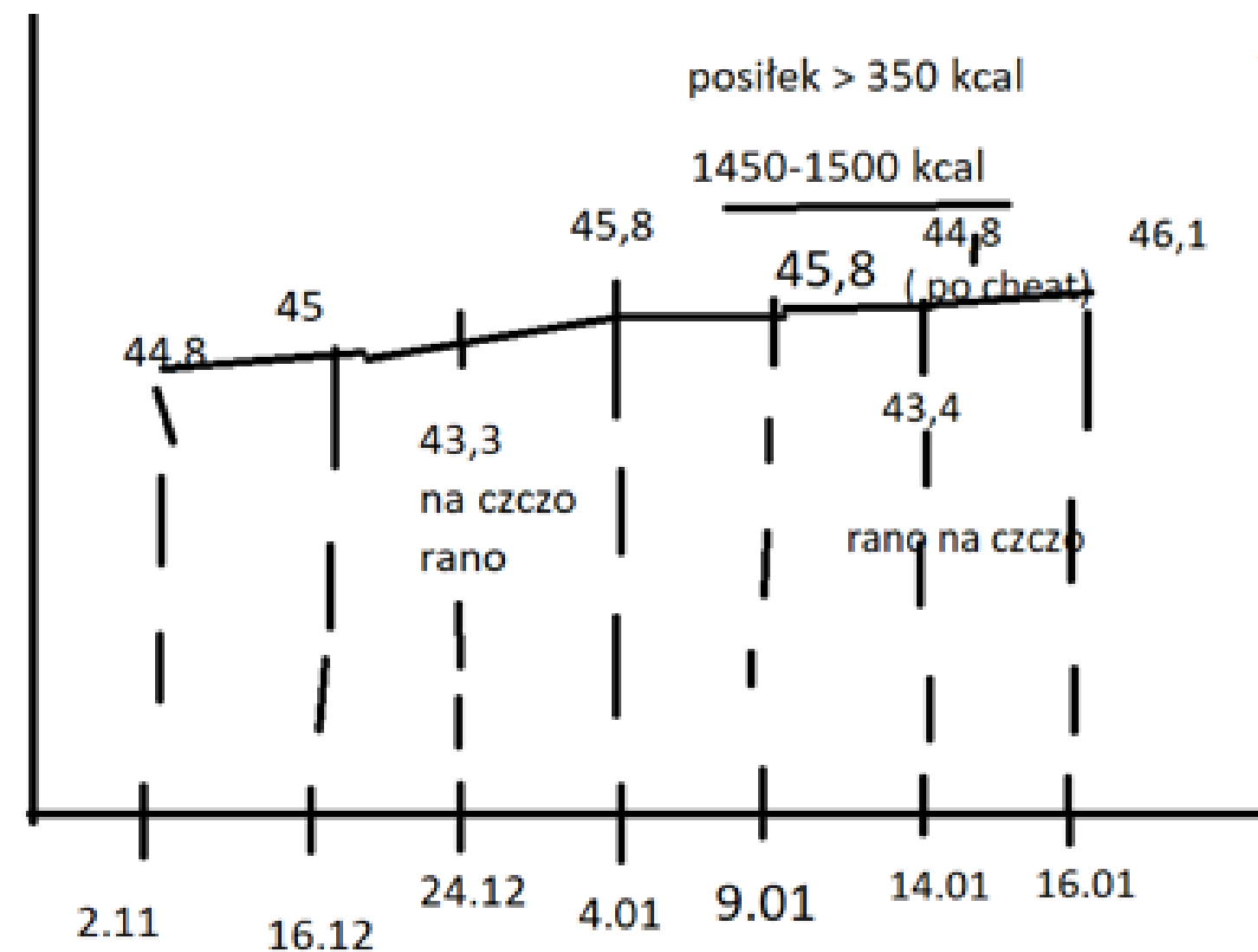
34
33,2 33,2 33,1

27.03

14.03 1.4 3.04

przykłady

Jak interpretować

Co bierzemy pod uwagę przy interpretacji?

Dzienną fluktuację wagi
(edukujemy o niej pacjenta)

Ubiór pacjenta

Ilość wypitych płynów

Napad, wymioty, extreme hunger

Niewyspanie, zakwasy, duży stres

Wszystkie odstępstwa od normy :
wyjazd, inne produkty, choroba,
późniejsza pora posiłku itd

FAZA I

Behawioralna stabilizacja wagi i nawyków żywieniowych

Podstawowe narzędzia pracy w tej fazie:

Część II: Ustalenie i wdrożenie wzorca regularnego odżywiania

A woman in a black dress is dancing in a room with wooden floors and white walls. A person's hand is visible above her head, possibly guiding her. The background shows a doorway and some furniture.

Jak ustalamy wzorzec?

NA PODSTAWIE
AUTOMONITORINGU
PROWADZONEGO PRZEZ
PACJENTA

ZNAJĄC WZORZEC
DOTYCHCZASOWEGO
ODŻYWIANIA WPROWADZAMY
INTERWENCJE ADEKWATNE
DO AKTUALNEGO POZIOMU
PACJENTA

Jak ustalamy wzorzec?

Wzorzec regularnego odżywiania może się zmieniać i być elastycznie dopasowywany do pacjenta (pamiętając o celach terapii zwłaszcza przy niedowadze)

Ustalenie wzorca regularnego odżywiania

- 1) Planujemy 5 posiłków, w tym 3 pełne posiłki (śniadanie, obiad i kolacja) i dwie przekąski.
- 2) Posiłki od przekąsek różnią się wielkością i składem (posiłek jest zbilansowany, pełnowartościowy, w miarę możliwości złożony z : białek (kurczak), węglowodanów (ryż/ makaron/ chleb) i tłuszczu
- 3) Posiłki i przekąski powinny być planowane minimum co 1 h 30 minut a maksimum 3 h
8.00 11.00 14.00 17.00 20.00
⇒ 11.00 _ 14.00 _ 15/15.30 _ 17.00 _ 20.00
- 4) Posiłki i przekąski są jedzone pomimo braku uczucia głodu i pomimo wyraźnego poczucia sytości. (Możemy się kierować ustalonymi godzinami posiłków albo informacją od innych członków rodziny)
- 5) Posiłki i przekąski są planowane na wieczór wcześniej i następnego dnia nie są już zmieniane (składniki nie są wymieniane) i pomijane.

Dodatkowy posiłek

rano

-kanapka

+ ryż/ makaron
(choć jedna
łyżka ryżu)

przekąska

2 wafle / Przekąska

owoc / chrupki / chipsy

Posiłek:

kanapka /

płatki z mlekiem

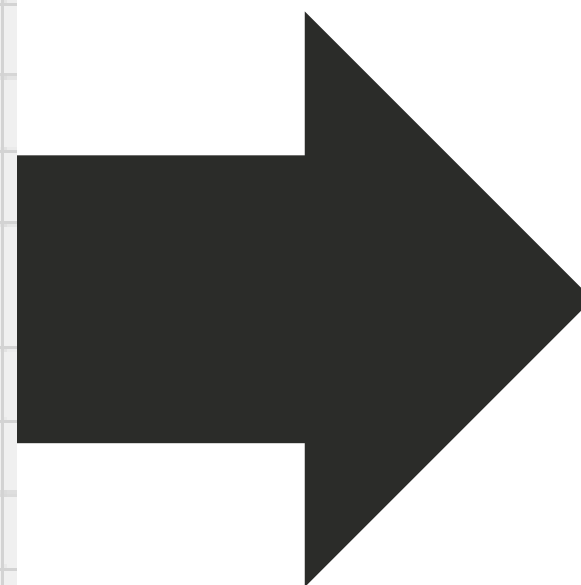
jogurt + pół jabłka

Dzień: Niedziela Data 26.03.2	
Godzina	Spożyte pokarmy i napoje
14:00	Kawałek pierś z kurczaka na parze z małą porcją bukietu warzyw na parze
17:00	Szklanka soku
18:00	1 wafel kukurydziany
19:30	3 kawałki sushi

Jak ustalamy wzorzec?

Wzorzec regularnego odżywiania może się zmieniać i być elastycznie dopasowywany do pacjenta (pamiętając o celach terapii zwłaszcza przy niedowadze)

30 czerwca			
09:00	duży kawałek ciasta domowego, lód na patyku	W	
...		W	
po czym poszłam spać			
13:00	makaron z sosem		
15:20	lody flury	W	
17:00	surówka z szpinakiem (burek z serem i szpinakiem)		
19:35	(duża butelka kubusia i pizzówka)/2	W	
20:20	(duża butelka kubusia i pizzówka)/2	W	
21:10	mały kawałek ciasta domowego		
23:30 chwilę to trwało bo parę razy	z 5 kostek czekolady, średni kawałek ciasta domowego, mała miska płatków z mlekiem, pocorn (coś jeszcze na pewno...nie pamiętam)	wielkie W	

Na co zwracać uwagę?

Dziękuję!

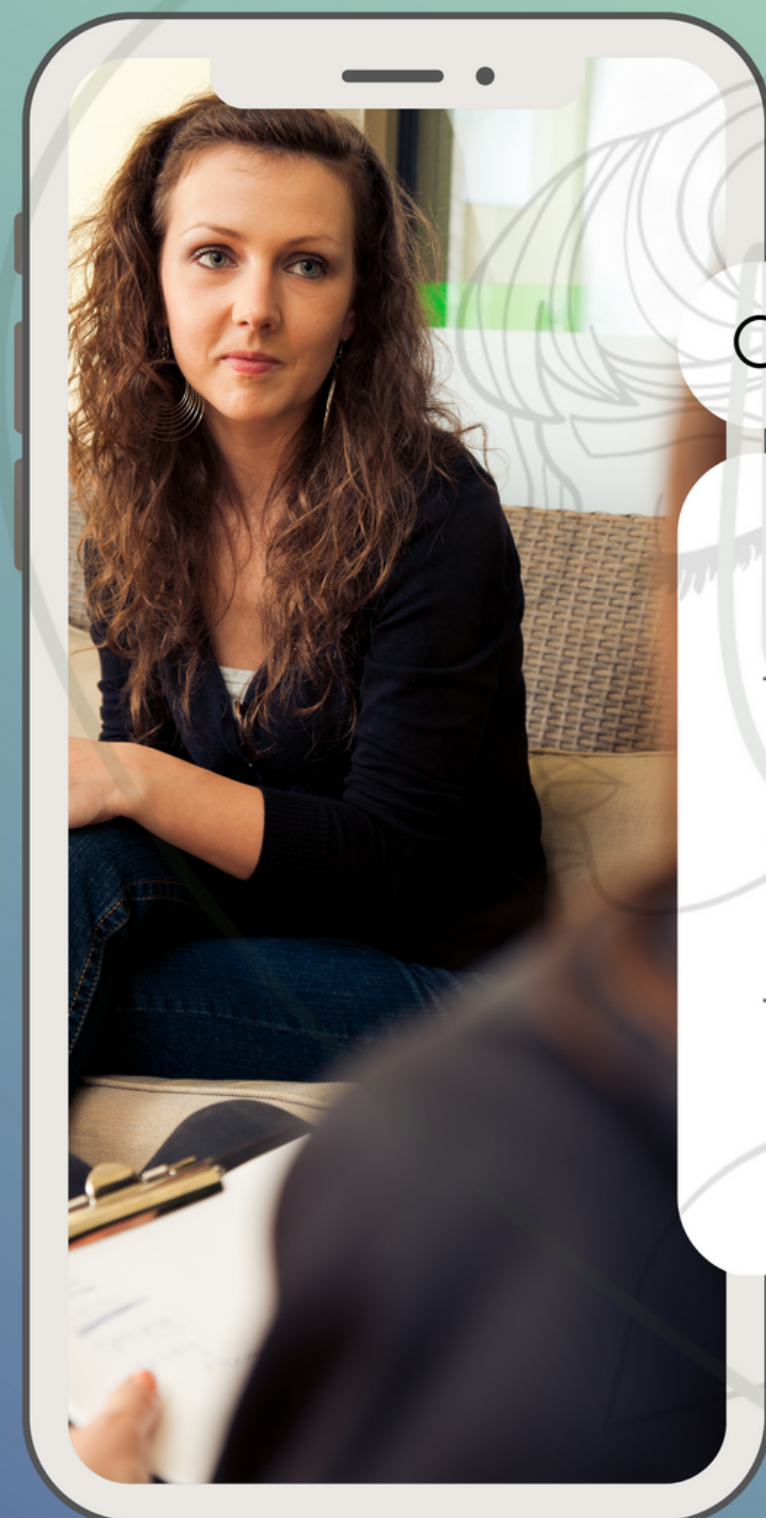

PSYCHIKA NA TALERZU

CENTRUM LECZENIA ZABURZEŃ ODŻYWIANIA. PSYCHODIETETYKA

PSYCHIKA NA TALERZU

CENTRUM LECZENIA ZABURZEŃ ODŻYWIANIA. PSYCHODIETETYKA

Skontaktuj się z nami

668 262 006

www.psychikanatalerzu.pl

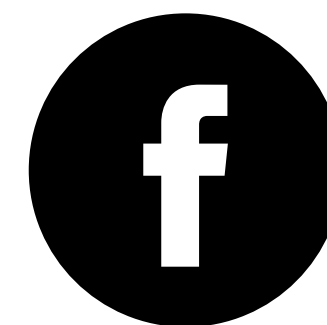

repcja@psychikanatalerzu.pl

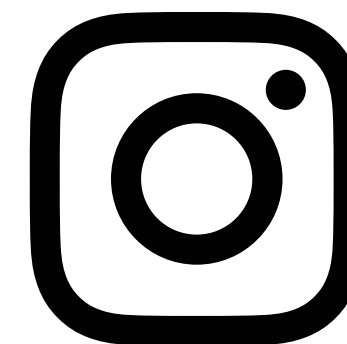

Adres :Aleja Pokoju 24/54
31-564 Kraków

Znajdziesz nas:

PsychikaNaTalerzu

[psychika.na.talerzu/](https://www.instagram.com/psychika.na.talerzu/)

[@psychika.na.talerzu](https://www.tiktok.com/@psychika.na.talerzu)